

s mekkora gondot igénylő munka egy ilyen program végrehajtása. — A hosszú és gondos munka kitűnően sikerült: a régi toldott-foldott képtárra alig lehet ráismerni. Egész erélyét rápazarolta s mikor legutóbb egy átmeneti jellegű betegség ágyba kényszerítette, még betegágyából is szakadatlanul irányította a munkát, amelyet végül be is fejezhetett.

Mindezzel feladatainak csak egyik részét oldotta meg. Hátra volna még az anyag módszeres tudományos földolgozása, enélkül egy múzeum alig tér el egy magángyűjteménytől. Petrovics értett hozzá, hogy valóban tudományos laboratóriumná is tegye intézetét. Kiváló specialistákkal nyomról-nyomra kezdte feldolgoztatni az anyagot s hogy ez a szakkörök számára is bő tanulságokkal szolgálhasson, rendszeresen megjelenő, gazdag tartalmú évkönyvekben adta ki a tudományos földolgozás eddig elért eredményeit. Így teremtette meg a kapcsolatot a magyar és a nemzetközi művészettörténet közt. A régi, félig-meddig provinciális jellegű múzeumot belevitte a nemzetközi művészettudomány érdeklődési körébe. Maga is résztvett, nemcsak mint az évkönyvek szerkesztője, hanem mint művészeti író és kutató is ebben a munkában, példa rá az a kitűnő tanulmány, amely a régi művészet köréből Altdorferről, az újabb mesterek köréből Ferenczy Károlyról írt. Különösen ez az utóbbi tanulmány tűnik ki ritka szépségekkel: Petrovicsban nemcsak a tudóst, hanem a toll kiváló mesterét is ismerte meg a közönség. Alig egy-két újabb essay-írónk állítható melléje.

E rendkívüli munkásság és ennek rendkívüli eredményei mindenestől az ő egyéniségéhez kötöttek. Ilyesmihez már nem elég a nagy tudás és kiváló érzék, ehhez több kellett: fanatikus szeretete intézetének és a magyar művészeti kultúrának. Nincs is senki ebben az országban, aki ezért többet és jobbat tett volna, mint ő.

Petrovics Elek most hivatalosan megválnak a Szépművészeti Múzeumtól, de nem válhat meg művészeti kultúránktól, amely nem nélkülözheti töretlen és termékeny szellemét.

Őszbehaló erdők megett...

Őszbehaló erdők megett
Rózsát nyitnak a fellegek,
Hajnalrózsát, nejelejcset
Álmodnak az árva berkek.

Csillagúton hattyúk szállnak,
Életem végsőhajának
Árnyéka talán, talán,
Temetősín holdsugarán.

Édes élet, rózsaelet
Szertefoszlott, semmivé lett,
Délbáb volt, mesék szárnya,
Könnyjellegek szívárványa.

Csónakázás aranytavon,
Álomillat, csókfuvalom...
Harmatkezek, szíromkezek,
Eresszetek, eresszetek.

Én értem már itt a szarvas,
Csodaszarvas, mesesarvas,
Ahogy hozott el is viszen
Csillagföldön, csillagvizen.

S tavaszüdön, ha a fecskék
Tiszatájra visszatérnek,
Örüljete s az ősz dalát
Felejtétek, felejtétek!...